

Lapin ilmasto- ja energiastrategia

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
1.1	Lapin ilmastotyö	3
2	Strategian tavoitteet.....	4
3	Prosessi ja menetelmät.....	7
4	Seuranta ja arviointi	9
5	Lyhenteet.....	10
6	Kiitokset.....	10

1 Johdanto

Alueilla tapahtuva ilmastotyö on merkittävässä roolissa Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Alueilla voidaan toimeenpanna päästövähennystoimia, kehittää uutta elinkeinotoimintaa ja sopeutua ilmastomuutoksen paikallisiin vaikutuksiin. Suomen ilmastolaki ja siihen liittyvät ilmastopolitiikan suunnitelmat sisältävät toimia ja tavoitteita myös alueilla tapahtuvalle ilmastotyölle. Suurin osa Suomen maakunnista onkin päivittänyt alueensa ilmastostrategian- tai suunnitelman 2020-luvulla.

Lapin ilmasto- ja energiastrategia vastaa tähän päivityksen tarpeeseen Lapin maakunnan osalta. Lapin edellinen ilmastostrategia laadittiin vuonna 2011, samassa sykliä muiden alueiden ensimmäisten suunnitelmien kanssa. Viimeisen viidentoista vuoden aikainen kehitys Pariisin sopimuksineen, IPCC-raportteineen ja ilmastoaktivismineen on johtanut Suomessakin ensin ensimmäisen ilmastolain säätämiseen vuonna 2015¹ ja sen päivittämiseen vuonna 2022².

Myös EU-sääntely on kehittynyt suuntaan, missä päästöille muodostuu hinta ja vähähiiliset ratkaisut ovat kannattavampia. Tämä on johtanut eurooppalaisen energijärjestelmän uudistumiseen, mitä vauhditti myös Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa. Energia-alan suunnitellut ja toteutuneet investoinnit liikkuvat Lapinkin osalta kymmenissä miljoonissa euroissa, mikä tarkoittaa työtä ja toimeentuloa hyvin eri puolille maakuntaa.

Ilmastomuutoksen vaikutukset näkyvät Lapissa selvästi. Talvien lyhentyminen ja lumen määrän vaihtelu, lämpötilojen sahaaminen nollan asteen molemmin puolin, kuumuus ja kuivuus kesäisin sekä kasvava sadanta vaikuttavat sekä luontoon että elinkeinoihin. Tunturit pusikoituvat, uudenlaiset lajit levittäytyvät kohti pohjoista ja porojen ravinnonsaanti vaikeutuu. Toisaalta muutokset Lapissa eivät ole yhtä suuria kuin muualla Euroopassa, mikä kiihdyttää matkailun kysyntää talven ihmemaahan.

Tällä murroksella on myös omat sosiaaliset vaikutuksensa eripuolilla Lappia. Uudet energiantuotantomuodot herättävät pelkoa ja epäilystä, mikä vaatii hankkeiden suunnittelulta ja osallistumiselta paljon. Eri elinkeinojen ja tavoitteiden yhteensovittaminen harvaan asutussa, mutta täynnä toimintaa olevassa maakunnassa, on vaikeaa. Tarvitaan vuoropuhelua, yhteistyötä ja kompromisseja, jotta käsillä oleva murros on reilu.

Lapin ilmasto- ja energiastrategia pyrkii osaltaan vastaamaan näihin haasteisiin. Ilmastomuutoksen vastaisessa työssä tärkeintä on vähentää päästöjä tehokkaasti. Tähän pyrimme vastaamaan hillintäsuunnitelmalla. Energian merkitys aluekehityksessä ja päästöjen vähentämisessä on suurin. Sen vuoksi strategiapaketti sisältää erillisen energiastrategia. Emme myöskään ole immuneja ilmastomuutoksen vaikutuksille, vaan vaikutuksiin on sopeuduttava. Ja kaiken muun lisäksi toimet on suunniteltava oikeudenmukaisesti, osallistavasti ja viestintää on kirkastettava. Tässä onkin riittävästi tavoitteita yhdelle strategialle.

¹ [Ilmastolaki | 609/2015 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

² [Ilmastolaki | 423/2022 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

1.1 Lapin ilmastotyö

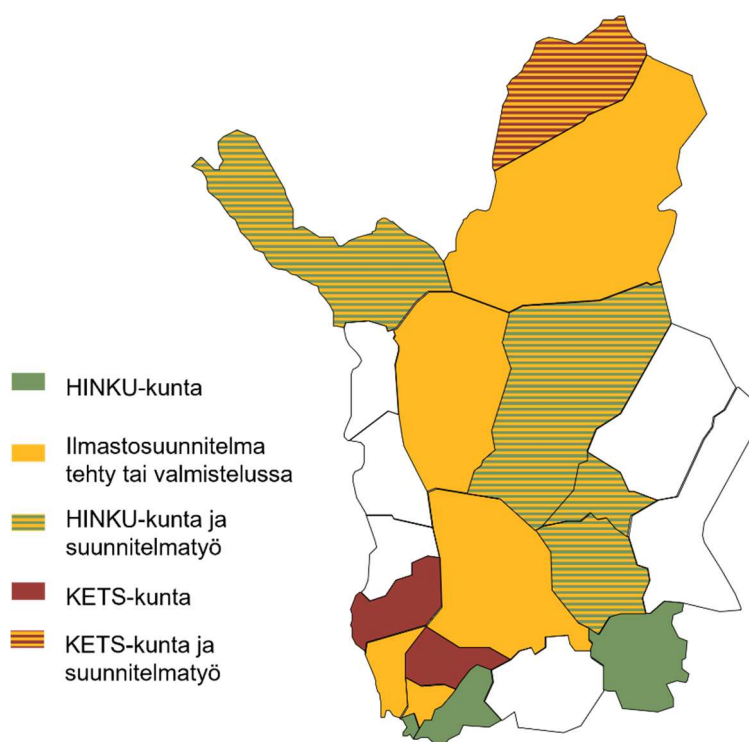
Lappi on pinta-alaltaan lähes kolmannes koko Suomesta ja siten suurin maakunta. Lapin erityispiirteitä ovat pitkät etäisyydet, harva asutus, laajat erämaa- ja suojelualueet, saamelaisten kotiseutualue sekä arktisuus. Lapin elinkeinot poikkeavat myös muusta Suomesta esimerkiksi matkailun, kaivannaisalan ja porotalouden myötä. Yhteinen maaraja kolmen valtion kanssa lisää alueen kansainvälistä merkitystä ja asettaa Lapin erityisasemaan Barentsin alueen logistisena solmukohtana.

Lapin suojelupinta-ala, myös tiukasti suojeltu ala, on merkittävästi muuta maata suurempi. Lapissa sijaitsee useita kansallispuistoja, kuten Lemmenjoen, Pallas-Yllästunturin ja Urho Kekkosen kansallispuistot. Lapissa sijaitsevat myös kaikki Suomen 12 erämaa-aluetta, ja ne kuuluvat Suomen Natura 2000-verkostoon. Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueet sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevan Lapin paliskunnan alue muodostavat saamelaisten kotiseutualueen.

Lapissa on 21 kuntaa, joista Kemi, Kemijärvi, Rovaniemi ja Tornio ovat kaupunkeja. Lapin kunnat ovat tyypillisesti pinta-alaltaan suuria ja väkiluvultaan pieniä. Asutus on hajautunut laajoille alueille ja välimatkat ovat pitkiä. Lapin n. 176 000 asukkaasta noin 58 % asuu kaupunkialueilla ja lähes 40 % maaseutualueilla. Suurin osa maaseutualueiden asukkaista asuu harvaan asutulla maaseudulla. Maakuntakeskuksia ympäröivän maaseudun ja seutukuntien haasteena on vähenevä ja vanheneva väestö.

Lapin elinkeinojen tukirangan muodostavat malmit, metsät, matkailu ja energia. Lappi on merkittävä kaivostoiminnan keskus Suomessa, ja alueella on useita aktiivisia ja suunnittelun alla olevia kaivoksia. Myös metsäteollisuus on aluetalouden ja työllisyyden kannalta edelleen tärkeä sektori. Lapissa asuu noin 3 % maan väestöstä, mutta Lappi tuottaa noin 7 % Suomen viennistä. Energiantuotannon osalta Lappi on omavarainen polttoaineita lukuunottamatta.

Lapin kunnat ovat aktivoituneet ilmastotyössään viime vuosina. Ilmastotyön edelläkävijäkuntien HINKU-verkostoon kuuluu seitsemän Lapin kuntaa. Usea kunta on myös laatinut omia ilmastosuunnitelmiaan tai parhaillaan valmistelemassa sellaista. Moni Lapin kunnista kuuluu myös kuntien energiatehokkuussopimukseen. Lapin ilmastotyö on keskittynyt suurelta osin ilmastomuutoksen hillintään, mutta myös sopeutumisen teema on nousemassa esille. Esimerkiksi Enontekiön ja Utsjoen kunnat laativat osana MountResilience-hanketta kunnan sopeutumissuunnitelman. Jos kaikki suunnitelmat toteutuvat, asuu peräti 85 % lappilaisista kunnassa, jolla on ilmastosuunnitelma tai -tavoite.

Kuva xx. Lapin kuntien ilmastotyön tilanne.

2 Strategian tavoitteet

Alueiden kehittämistä ohjataan Suomessa aluekehityslaila³. Aluekehityksen tavoitteista ja toimista linjataan maakuntaohjelmassa, joka Lapin tapauksessa on nimeltään Lappi-sopimus⁴. Lappi-sopimuksen (2022-2025) yksi seitsemästä strategisesta tavoitteesta on ilmastomuutoksen hillitseminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Maakuntaohjelmassa Lappi on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Maakuntaohjelman strategista tavoitetta on toimeenpantu Lapin Green Deal tiekartalla⁵, joka on maakunnan yhteinen tahdonilmaisu hiilineutraaliuden saavuttamiseksi, kiertotalouteen siirtymiseksi ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi. Tiekartassa ja sen seurantaan ja toimeenpanoon perustetussa vihreän siirtymän jaostossa⁶ on tunnistettu tarve tarkemmalle suunnitelmalle ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi alueella.

Tältä pohjalta lähdettiin suunnittelemaan Lapin ilmasto- ja energiastrategiakokonaisuutta. Strategian laadintaan suunniteltiin ja haettiin

³ [Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta | 756/2021 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

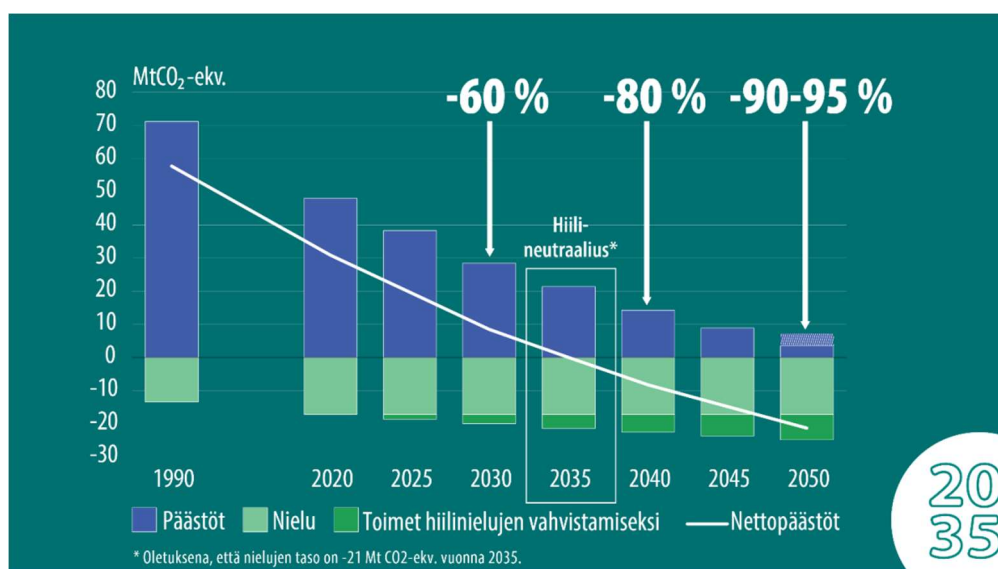
⁴ [Lapin liitto – Lappi-sopimus – Lapin maakuntaohjelma 2022–2025](#)

⁵ [Lapin Green Deal -tiekartta - Lapin liitto](#)

⁶ [Lapin vihreän siirtymän jaosto - Lapin liitto](#)

samanniminen ryhmähanke, jossa Lapin ELY-keskus ja Lapin liitto olivat toteuttajina. Lapin liitto vastasi strategian hillintäsuunnitelmasta ja energiastrategiasta, Lapin ELY-keskus puolestaan ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmasta ja poikkileikkaavista oikeudenmukaisuuden, osallisuuden ja viestinnän teemoista.

Strategiatyön päätavoite on toimeenpanna alueellisia (Lappi-sopimus) ja kansallisia (ilmastolaki) ilmastotavoitteita Lapin alueella. Työssä huomioidaan myös EU:n ilmastotavoitteet. Ilmastolain tavoitteena on vähentää Suomen kasvihuonekaasupäästöjä 60 %:a vuoteen 2030 mennessä, 80 %:a vuoteen 2040 mennessä ja 90-95 %:a vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi lain mukaan Suomi on sitoutunut hiilineutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Ilmastolakia toimeenpannaan kansallisella ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmällä, johon kuuluvat pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (vielä valmistelussa), keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU), kansallinen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelma (KISS2030) ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU). Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kansallisen energia- ja ilmastostrategian valmistelusta ja kansallista ilmastopolitiikkaa toimeenpannaan myös hallinnonalakohtaisille suunnitelmilla.

Kuva xx. Ilmastolain mukaiset ilmastotavoitteet ja tavoitepolku⁷.

Aluekehittämislain mukaan (2§) aluekehittämisen tavoitteena tulee olla ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen. Ilmastolaissa (5§) puolestaan säädetään valtion viranomaisten velvollisuudesta edistää lain tavoitteita ja sen mukaisia ilmastopolitiikan suunnitelmia. Maakuntien liitoilla ja valtion aluehallinnon viranomaisilla on täten vahva intressi edistää ilmastolain tavoitteiden toteutumista alueillaan.

Lapin ilmasto- ja energiastrategian suunnitelmat täten toimeenpaneavat tätä kansallista ja alueellista ilmastopolitiikan järjestelmää Lapin alueella. Strategia kuitenkin pyrkii konkretisoimaan tavoitteet selkeiksi aluetason toimenpiteiksi. Ylätason sitoumuksia on annettu jo tarpeeksi ja strategiaan tulisi suhtautua enemmän toimeenpanosuunnitelmanana, joka tukee aluetason ilmastotyötä Lapissa. Strategialla

⁷ [Uusi ilmastolaki voimaan heinäkuussa - Ympäristöministeriö](#)

ei ole myöskään yhtä selkeää tavoitevuotta, sillä päästövähennyksillä on useita keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita, kun taas energia-alan kehittäminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen on huomattavasti pitkäjänteisempää toimintaa. Strategia on siis yhtäaikaan strateginen ohjaava asiakirja ilmasto- ja energia-asioissa Lapissa, mutta se on myös taktinen, erityisesti ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen osalta, sisältäen suoria toimenpide-ehdotuksia ja rooleja Lapin eri toimijoille.

Suunnitelmakohtaiset tavoitteet on listattu seuraavaksi.

Lapin hillintäsuunnitelman tavoitteena on suunnitella toimet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi Lapissa vuonna 2035 ja tavoitteen määrittely. Hillintäsuunnitelman vähimmäistaso on saavuttaa kansalliset ilmastolain mukaiset päästövähennystavoitteet alueetasolla. Lisäksi hillintäsuunnitelmassa esitetään keinot päästä HINKU-maakuntatavoitteeseen, joka on kunnianhimoisempi kuin ilmastolain tavoite. Hillintäsuunnitelmalla toimeenpannaan keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa Lapissa.

Lapin energiasstrategian tavoitteena on ohjata energia-alan kehittämistä Lapissa sekä osana päästövähennystoimia, mutta myös osana uutta aluekehittämisen näkökulmaa. Energiastategiassa esitettyjen periaatteiden tulisi ohjata energia-alan kehittämistä Lapissa. Energiastategian toteutumisen edellytys on oikeusvaikutteinen energiavaiheamaakuntakaava. Strategialla toimeenpannaan kansallista energia- ja ilmastostrategiaa Lapissa.

Lapin ilmastomuutokseen sopeutumisuuunnitelman tavoitteena on lisätä tietämystä ilmastomuutoksen vaikutuksista Lapissa yleisesti sekä toimialoittain. Sopeutumisuuunnitelma koostuu sektorikohtaisesti ilmastoriskiarvioinnista sekä sopeutumisen toimenpiteistä. Tarkastelu tukee toimialoilla tapahtuvaa ilmastomuutoksen vaikutusten tunnistamista ja edistää toimialojen sopeutumista Lapissa. Sopeutumisajattelun perusta on ennakointi ja varautuminen, mikä pienentää ilmastomuutoksen riskejä ja haavoittuvuuksia. Suunnitelmalla toimeenpannaan kansallista ilmastomuutokseen sopeutumisuuunnitelmaa Lapissa.

Lapin ilmastoviestinnän ja -osallisuuden uuunnitelman tavoitteena on kehittää Lapin ilmastoviestintää ja kannustaa toimijoita osallistumaan ilmastotyöhön. Ilmasto- ja energiasstrategian muut uuunnitelmat korostavat organisaatioiden ja toimijoiden osallistumista ilmastotyöhön, mutta viestintä- ja osallisuusuuunnitelma pitää sisällään myös tavallisten lappilaisten mahdollisuudet osallistua ilmastotalkoisiin. Ilmastoviestinnällä kannustetaan toimiin, viestitään faktapohjaisesti ja tavalla, jota Kaamasen mummokin ymmärtää.

Ilmastolain 2§:n mukaan ilmastolain tavoitteena on myös:

- 1) varmistaa osaltaan ilmastotoimien oikeudenmukaisuus ja kestävä kehitys;*
- 2) turvata osaltaan saamelaisten edellytykset ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.*

Tästä syystä oikeudenmukaisuus on ollut yksi läpileikkaavia teemoja strategiatyössä. Ilmasto-oikeudenmukaisuuden kannalta keskeistä on tunnistaa, että ilmastomuutoksen vaikutukset eivät jakaudu tasaisesti eri maiden, väestöryhmien tai

yhteisöjen kesken eivätkä kaikista merkittävimmät ilmastonmuutoksen aiheuttajat ole useinkaan niitä, joille ilmastonmuutoksen vaikutukset voivat olla kohtalokkaita.

Se, missä määrin lappilaiset tuntevat tulevansa kohdelluksi oikeudenmukaisesti maakunnallisessa ilmastotyössä, vaikuttaa merkittävästi siihen, saadaanko päästövähennys- ja sopeutumistoimenpiteitä onnistuneesti toteutettua. Kokemus oikeudenmukaisuudesta on jokaiselle henkilökohtainen ja siihen voivat vaikuttaa esimerkiksi aiemmat, ylisukupolvisetkin kokemukset epäoikeudenmukaisuudesta. Lapissa tällaiset voivat liittyä aikanaan toteutettuihin vesivoimahankkeisiin ja tekoaltaisiin.

Ilmasto-oikeudenmukaisuuden edistämiseksi tarvitaan paljon erilaisia toimia, joiden avulla varmistetaan, että ilmastonmuutoksen hillintätoimet ja siihen sopeutuminen tapahtuvat sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti tasapainoisesti. Pyrkimyksenä on olla luomatta uusia epäoikeudenmukaisuuden muotoja kuitenkin niin, että muutoksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja tapahtuvaan lämpenemiseen sopeutumisiksi saadaan tehtyä.

3 Prosessi ja menetelmät

Lapin ilmasto- ja energiastrategiatyö käynnistettiin EAKR-rahoitteisella hankkeella, joten strategiatyön prosessia ja menetelmiä on puntaroitu jo hankesuunnitteluvaiheessa. Hankkeen startatessa kesällä 2024 laadittiin kuitenkin erillinen viestintä- ja osallisuussuunnitelma, jossa tarkennettiin strategiatyön viestinnän ja osallistumisen tavoitteita ja periaatteita.

Hankkeelle perustettiin ohjausryhmä, joka koostui alueellisista organisaatioista, tutkimuslaitoksista ja korkeakouluista sekä kuntien edustuksesta. Ohjausryhmä on ollut hankkeen ylin päättäväin elin, joka on kokoontunut säännöllisesti päättämään hankkeen isoista linjoista ja joka on seurannut strategiatyön etenemistä kokonaisuutena.

Ohjausryhmässä ei kuitenkaan voinut olla edustettuna kaikki hankkeessa tarvittava asiantuntemus, vaan hankkeen jokaisen työpaketin/teeman ympärille perustettiin asiantuntijoista koostuva työryhmä. Nämä työryhmät ovat kokoustaneet useammin ja työskennelleet tiiviimmin strategian eri ulottuvuuksiin liittyvien teemojen parissa. Työryhmien ja hankkeen ohjausryhmän kokoonpano on esitetty alla olevassa kuvassa ja yhteensä tässä sidosryhmäverkostossa on lähes sata henkilöä.

TYÖRYHMÄ TP1 HILLINTÄ Kemijoki kaupunki ELY VK Ilmastoyksikkö Suomen ympäristökeskus Metsäkeskus MTK-Lappi Pohjois-Suom. Energianeuvonta Lapin liitto Lapin ammattikorkeakoulu Rovaniemen kaupunki Ammattiopisto Lappia	TYÖRYHMÄ TP2 ENERGIA Inergia Oy Rovakaira Oy Kemijoki Oy Neve Oy TLS Oy EPV Energy Oy Suomen uusiutuvat ry Neova Group Lapin liitto Digipolis Lapin ammattikorkeakoulu Lapin ELY-keskus Fingrid Motiva	TYÖRYHMÄ TP3 SOPEUTUMINEN Arktinen keskus Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Värriön tutkimusasema Kilpisjärven tutkimusasema ELY VK Ilmastoyksikkö Lapin ELY/Ympäristö Lapin ELY/Liikenne Lapin ELY/Elinkeinot Kainuun ELY Lapin AVI Lapin pelastuslaitos Lapin liitto/NBS4Local Lapin liitto/Mount Resilience LME/Mount Resilience Luonnonvarakeskus Ulkopoliittinen instituutti Metsähallitus/CLAP-hanke Ilmastoturvallinen Rovaniemi Ilmatieteenlaitos Saamelaisalueen koulutuskeskus Lapin AMK	TYÖRYHMÄ TP 4 VIESTINTÄ, OSALLISUUS & OIKEUDENMUKAISUUS Lapin ELY-keskus Lapin liitto/Lappi-brändi 2.0 REBOUND-hanke Arktinen keskus Vanhustyön keskusliitto Rovaniemen kaupunki Paliskuntain yhdistys Lappilaiset kylät ry Peräpohjolan Leader ry/ILIMA-hanke Saamelaisten ilmastoneuvosto Lapin sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistys ry Lapin yliopisto Utsjoen kunta Pohjoisimman Lapin Leader ry/POPO-hanke Pidä Lappi siistinä ry Lapin maakuntamuseo	OHJAUSRYHMÄ Lapin ammattikorkeakoulu Lapin yliopisto Lapin liitto Lapin kauppalamari Saamelaiskäräjät Luonnonvarakeskus Suomen ympäristökeskus Ilmatieteen laitos Tunturi-Lapin seutukunta Itä-Lapin seutukunta Rovaniemen seutukunta Meri-Lapin seutukunta Pohjois-Lapin seutukunta Torniolaakson seutukunta Peräpohjolan Leader ry Lapin ELY/Ympäristö Lapin ELY/Liikenne Lapin ELY/Elinkeinot
--	---	--	---	---

Kuva xx. Hankkeen asiantuntijatyöryhmien ja ohjausryhmän kokoonpanot.

Työryhmien lisäksi tärkeässä roolissa on ollut tammikuun ja huhtikuun 2025 välillä järjestetyt osallistavat tilaisuudet, joihin yli 200 henkilöä on osallistunut kaikissa Lapin seutukunnissa. Tilaisuuksia on ollut 13 ja osa niistä on järjestetty myös etäyhteysien avulla. Tilaisuudet ovat olleet sektorikohtaisia työpajoja, joissa on pohdittu sekä hillinnän että sopeutumisen tai energia-alan teemoja. Tarkemmin työpajojen järjestämisestä on suunnitelmakohtaisissa menetelmäkuvaavuuksissa.

Saamelaisten huomiointi osana Lapin ilmasto- ja energiastrategiaa on ollut myös keskeisessä roolissa. Hanketta onkin esitelty syksyllä 2024 Saamelaiselle ilmastoneuvostolle, josta on ollut myös sihteeristön edustaja mukana työpaketin 4 asiantuntijatyöryhmässä. Lisäksi strategian teemoista järjestettiin keskustelu Saamelaiskäräjien kanssa huhtikuussa 2025.

Tärkeässä roolissa hankkeessa on ollut myös tutkittu tieto. Energiastrategian osalta yhteistyötä on tehty Ramboll Oy:n kanssa. Rambollin konsulttitiimi toteutti tietoaaineistoa ja auttoi energiatyöryhmän fasilitoinnissa ja energiamurrosareenan järjestämisessä. Heidän aineistonsa on energiastrategian liitteenä. Ilmastomuutokseen sopeutumisen työpaketissa tehtiin puolestaan yhteistyötä ilmatieteen laitoksen kanssa ja heidän tietoaaineistonsa *Ilmastomuutos Lapissa – tietoja Lapin ilmasto- ja energiastrategiaa varten* sisältää tutkimusta ilmastomuutoksen jo havaituista muutoksista, mutta myös tulevasta kehityksestä Lapissa. Raportti on julkaistu ilmatieteen laitoksen julkaisusarjassa⁸.

Oikeudenmukaisuutta on käsitelty poikkileikkaavasti läpi strategian eri osien. Se on leivottu sisään energiastrategian strategisiin periaatteisiin ja hillintä- ja sopeutumis suunnitelman osalta toimenpiteiden oikeudenmukaisuusvaikutuksia on arvioitu tapauskohtaisesti. Myös strategiatyön prosessi on pyritty suunnittelemaan niin, että mahdollisimman moni pääsisi vaikuttamaan strategian sisältöön ja kokisi panoksensa olleen hyödyksi työssä.

⁸ <https://doi.org/10.35614/isbn.9789523362062>

Tietopohjaa ja muuta lähdeaineistoa on yhdistetty strategiassa osallistavan prosessin havaintoihin. Näiden lopputuloksena on syntynyt Lapin ilmasto- ja energiastrategia. Seuraavaksi strategia etenee lausuntokierrokselle ja poliittisen päätöksentekoon se jatkaa syksyllä 2025. Lapin maakuntahallitus käsittelee strategian ja hyväksyy sen syksyllä osaksi Lapin aluekehitysjärjestelmää. Syksyllä hyväksyttävän Lappi-sopimuksen rinnalla ilmasto- ja energiastrategia toimii sopimuksen ilmasto- ja ympäristötavoitteita toimeenpanevana asiakirjana.

4 Seuranta ja arviointi

Ilmasto- ja energiastrategia on laaja paketti, eikä sen vuosittaisessa tai edes joka toinen vuosi tapahtuvassa arvioinnissa ole mieltä. Siksi strategiakokonaisuudelle on suunniteltu seuraavanlaista arviointi- ja seurantakehikkoa. Strategian varsinainen tarkastelu tapahtuu vuonna 2032, kun kaikki seurantatieto (ml. päästödata) vuoden 2030 osalta on valmiina. Näin strategian onnistumista voidaan peilata vuoden 2030 tavoitteisiin. Tarkasteluun on kuitenkin seitsemän vuotta, joten on mielekästä tarkastella kokonaisuutta jo aiemmin välitarkastelun muodossa. Strategian välitarkastelu olisikin hyvä tehdä vuosien 2028-2029 aikana, jotta maakuntahallitus, joka päättää strategiasta, pystyy vielä seuraamaan sen edistymistä toimintakaudellaan.

Ennen vuotta 2029 olisi kuitenkin hyvä suunnitella tarkemmin strategian eri suunnitelmien seurantaa ja indikaattoreita. Esimerkiksi sopeutumis suunnittelun indikaattoreita ei juurikaan ole kehitetty, joten seurantaa varten tarvittaisiin esimerkiksi useamman maakunnan yhteishanke, jossa sopeutumisen seurannasta ja indikaattoreista voisi päättää yhdessä. Strategiahankkeen mahdollisessa jatkohankkeessa voitaisiin myös keskittyä strategian seurannan kehittämiseen.

Alla on esitetty Lapin ilmasto- ja energiastrategian seuranta- ja arviointiprosessi vaiheittain.

Kuva xx. Lapin ilmasto- ja energiastrategian seuranta- ja arviointiprosessi.

5 Lyhenteet

Lyhenteiden selitykset – tulee vasta myöhemmässä vaiheessa.

6 Kiitokset

Strategiatyö on ollut valtava ponnistus ja vaatinut satoja tunteja työaikaa hanketiimin lisäksi kymmeniltä asiantuntijoilta. Suuri kiitos sekä ohjausryhmän että asiantuntijaryhmien jäsenille panoksestanne ja asiantuntijuudestanne. Ilman teitä strategiaa ei olisi.

Kiitos myös Lapin alueellisille toimijoille kunnissa ja muissa organisaatioissa. Suuri voimavara on ollut myös muut käynnissä olevat ilmastohankkeet, joiden kanssa olemme saaneet tehdä yhteistyötä esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä. Näin iso strategia ei olisi ollut mahdollista ilman paikallisen tason yhteistyötä.

Kiitokset myös kaikille, jotka ovat osallistuneet hankkeen tilaisuuksiin. Hankkeen kick off seminaarissa lokakuussa 2024 oli lähes sadan hengen osallistujajoukko. Työpajoihin matkan varrella on osallistunut yli 200 henkilöä. Teidän kaikkien arvokkaat huomionne ovat auttaneet meitä työstämään strategiasta sellaista kuin se on.

Kiitos myös kumppaneillemme ilmatieteen laitoksella ja Rambollilla. Teidän panoksenne on auttanut luomaan ymmärrystä ilmastomuutoksen ja energia-alan kokonaiskuvasta Lapissa.

Lopuksi vielä kiitos rahoittajalle, joka on uskonut meihin ja strategiatyön tärkeyteen!